

Előszó

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület *Az Altöttingi Országgyűlés történelmi vizsgálata* című zártkörű tudományos tanácskozása Budapesten az Arany 10 Kultúrház, Holbein termében zajlott le 2012. szeptember 21-én 10 és 14 óra között. Elnökölt Dr. Darai Lajos filozófus kandidátus, főiskolai tanár, a ZMTE Tudományos Tanácsának titkára (az ő előadása alatt Dr. J. Újváry Zsuzsa), aki ebben az előszóban nem ismerteti az előadások alább következő tartalmát, hanem mint a tanácskozáson részt vettek egyike írja le emlékképeit.

A tanácskozáson Dr. Csihák György közgazdász, történész egyetemi doktor, a ZMTE elnöke nem tudott részt venni betegség és kórházi kezelés miatt. Előadását korábban már elküldte tanulmányozásra a konferencia résztvevőinek *A magyar nemzet utolsó szabadon tett nyilatkozata. Országgyűlésünk, Altötting, 1946. augusztus 20.* címmel, amelyet itt az első helyen olvashatunk. Neki elvülhetetlen érdemei vannak nemcsak a tanácskozás létrejöttében, hanem az előkészítésében is, amennyiben több találkozáson a későbbi résztvevőkkel igyekezett kialakítani a tárgykör megközelítésének legmegfelelőbb módját.

Az első előadást Dr. J. Újváry Zsuzsanna történész kandidátus, egyetemi docens, a ZMTE Tudományos Tanácsának tagja tartotta *Vérzivataros út Altöttingig* címmel. Kiemelte, hogy nálunk nem a királynak van országa, hanem az országnak királya. És azt az elvet hangoztatta irányt mutatóként, hogy a használható törvényeket meg kell tartani, a többit meg kell semmisíteni. A II. világháború végén itthon kialakult áldatlan állapotok érzékeltetésére felidézte, hogy a kommunistákat a kormányba Vorosilov szovjet hadsereg főparancsnok annak ellenére betetette, hogy a csonka választáson gyengén szerepeltek 1944. november 24-én 92 %-os választói részvétel mellett (Kisgazdapárt 57 %, szocdemek 17 %, kommunisták 17 %, Parasztpárt 2 %).

Az előadás után Dr. Váralljay Csocsán Jenő, a szociológiai tudomány doktora, ny. oxfordi egyetemi tanár és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szociológia Tanszékének alapítója hozzászólásában elmondta, hogy Horthy lemondása nem volt érvényes a megszállt országban. És kérdéses hány százalék hagyta jóvá Szálasit. Ezen kívül szerinte irreális volt a szövetséges hatalmak véleménye a magyar jog szempontjából. Ugyanakkor 1939-ben, amikor az altöttingi képviselőket választották, az ország még nem volt megszállva. Újváry Zsuzsa válasza szerint mivel nem lehetett új választást a háború miatt kiírni, joguk volt meghosszabbítani a képviselői megbízatást. Váralljay Csocsán még hozzáfűzte, hogy 1914–18-ban is lejárt a mandátum, és automatikusan meghosszabbított. Elmondta még, hogy az angol miniszterelnök Churchill először 50-50 %-os nyugati és szovjet befolyást akart Magyarországon érvényesíteni, de az angliai választáson kiszavazták és utána a hatalomra jutott Munkáspárt már beleegyezett a 20-80 %-os arányba.

A következő előadó Nyári Gábor történész doktorandusz *Az altöttingi országgyűlés és zárandoklat* c. előadásában kiemelte az országgyűlésen résztvevők nyilatkozatát, hogy fenn kell tartani a régi jogot. A mandátum meghosszabbítási

törvénynek túlélési célja volt. A határozataikat 1947 decemberében Horthyhoz is eljuttatták. Az altöttingi zárandoklat nagyobb jelentőségű volt, mint maga az országgyűlés. 1947. augusztus 20-án 12.000 zárandok jelent meg Altöttingben, miközben az amerikai zóna táboraiban összesen 180-200.000 magyar tartózkodott. A lelkesedést mutatja, hogy gyalog jöttek, akár több száz kilométerről is. Az ideiglenes menekült magyar kormánynak a párizsi békeszerződést is el kellett volna fogadnia. Paton tábornok és az amerikai tisztek 70-80 %-a nem akart megegyezni a szovjetekkel, sőt el akart menni egészen Moszkváig – de Paton gyilkosság áldozata lett és aztán új elnököt választott az USA. 1949 májusában teljes menekült kormányülés volt, ahol lemondtak, de előtte még elismerték Horthy teljes kormányzói jogkörét.

Harmadikként Jávor Miklós történész hallgató a *Hogyan tovább, elüldözött magyarok? Elemi különbségek a Magyar Szabadság Mozgalom és a Magyar Harcosok Bajtársi Szövetsége politikai koncepciói között* c. előadásában az emigráció akkoriban felmerülő gondjait, céljait, jövőjét taglalta. Az akkori vitákat jól tükröző vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc állásfoglalásának bemutatásával kezdte. Ismertette az 1946-ban Máltán megalakult Magyar szabadságmozgalom célkitűzéseit a pártokon felüli magyarságszolgálatra. Kitért Reszneki Zakó András technikai különbségére az elképzelések megvalósításában, aki katonai szárnyat szorgalmazott, a kulturális törekvéseket háttérbe szorítva. Zakó a kopjasok vezetője lett, de a szervezetbe sok ügynök is beépült, akiket már a kommunista hatalom küldött Magyarországról. 1948-ban Zakó szakított az addigi mozgalommal, és önálló katonai szervezetet alapított Magyar Harcosok Bajtársi szövetsége néven. Ők 1956-ban mintegy 6000-en gyülekeztek Ausztriában várva a bejövételre a nyugatiak beavatkozásával együtt.

Végül Dr. Darai Lajos *A magyar közjog elvi mélysége, emberi magassága* c. előadásában két nagy témát érintett. Elsőben vázolta a honmegtartás magyar módját a hunoktól a magyarokig, ebben a népet szolgáló katonai hatalmat jellemezve. És mint amihez hozzájárult a pápai felhatalmazás is, amit I. István király kapott országunk részvételéhez a keresztény népek szövetségében. Így az emberiség eddigi legnagyobb és ma is példaadó teljesítményének értékelhető a középkori magyar állam. A második rész a honmegtartás érdekében való mai teendőkről szólt. Ebben kitért a szent Korona és a közjog kapcsolatára, a közjogi rendezés folyamatára és ebben a szellemi önkormányzás szükségességére. A közeli időben elfogadott új alaptörvény kapcsán pedig kiemelte, hogy mivel az megsemmisíti az 1944 utáni törvényhozás alkotmányt bitorló termékeit, ezt csakis a történelmi alkotmányunk jogfolytonossága alapján tehette meg, kinyilvánítva annak tiszteletét. A közjogi rendezés annál inkább szükséges, mivel az új alaptörvény az 1990 utáni fejleményeket elismeri.

Ehhez azonban tanulási folyamatnak kell indulnia, hogy az is híve legyen a közjónak, aki eddig a saját magánjává helyezte előtérbe. Hiszen megismervén történelmi alkotmányunk tiszta szellemét, elérhet mindenkihez, mindenki meggyőződésévé válhat tartalma, aki közösséget vállal a magyarsággal. Tapasztaljuk majd, hogy ez megjavítja a közéleti viszonyokat és kitisztít minden törekvést, megújítja a társadalmi és állami szervezeti berendezkedést. Mindezt a leghosszabb ideig eredményes, a legtöbb embert boldogító tapasztalat mentén, ami ellen nincs valós ellenérv, azaz elkövetkezendő jó évszázadaink ellen. Ezért elkötelezettség és hibátlan kifejtés szükséges a régi magyar közjogot, alkotmányos-

ságot illetően, most elindítandó előkészületi folyamat, amelyben világosan és határozottan kell a legjobb nemzeti irányt megfogalmazni, feltárva a célravezető utat, amelyen a legszélesebb támogatás haladhat.

Váralljai Csocsán azzal egészítette ezt ki, hogy Deák Ferenc elmagyarázta Ferenc József királynak is a magyar alkotmánnyal kapcsolatos dolgokat, hogy Magyarországon jogfolytonosság nélkül nincs élet. Szerinte a mai új alaptörvény Preambuluma szöges ellentétben áll a Záradékkal, mivel az utóbbiban hivatkozott 1949-es XX. törvény nincs egy szinten a Magyar Történelmi Alkotmánnyal.

Részt vett még a tanácsozáson Dr. Költő László régész ny. megyei múzeumigazgató, a ZMTE magyarországi alelnöke.

A tanácskozást hosszú közös előkészítő tanulmányok előzték meg, főként a fiatal előadók és az egyesület elnöke részvételével, valamint Újváry tanárnőnek tanítványai az ifjak. Ezért a folytatás is garantált. Korábban már elkészült egy szakdolgozat¹ a téma tágabb összefüggéseiből, és várhatóan két irányban halad tovább a kutatásunk:

1. A jelenleginél részletesebben fel kell tárnunk az országgyűlés pontos eseményeit, a résztvevők számát és nevét. Habár igen nagy nehézséget okoz, hogy ez a munka nem végezhető el az országgyűlés jegyzőkönyve nélkül, amely eddig nem került elő. Magyarországon nem fellelhető, és ha még megvan, akkor valamelyik külföldi (német, francia, angol vagy amerikai) levéltárban található. Valószínűleg a Magyar Szabadság Mozgalom tulajdonában is volt egy példány, de nem tudni, hogy a szervezet iratanyaga hova került vagy egyáltalán megvan-e még. A munkának ez a kutatás a nehezebb, de igen fontos része, mely ügyben azon kívül, hogy levelezés indult külföldi levéltárakkal, ***innét is kérjük, hogy aki valamilyen tájékoztatással tud szolgálni, küldje el a kötet végén szereplő címre***, köszönettel vesszük a segítséget. Kellene a résztvevők névlistája, amely alapján minden képviselőről össze lehetne állítani itthoni anyagok alapján is az életrajzát, ami igen fontos lenne az országgyűlés megítélésében és szélesebb körű tudományos vita alakulhatna ki.

2. Összefüggéseiben is megvizsgáljuk az altöttingi országgyűlés és zarándoklat hatását a magyar menekültek életére. Tudjuk, hogy még évtizedekkel később is hivatkoztak az altöttingi eseményekre, de hasznos lenne teljesen feltárni 'Altötting utóéletét'. És ehhez kapcsolódva eljutni a következtetéssel, a tanulságok levonásával egészen máig.

A hatástörténethez hozzátartozik a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület ezzel kapcsolatos tevékenysége is. A mostani tudományos ülés előtt is foglalkoztunk már az Altöttingi országgyűléssel.² Aztán pedig felkaroltuk az alkotmányunk vizsgálatát is, jobban mondva már régóta az új alkotmányt írni akarókat felvilágosítjuk arról, hogy nem kell nekünk új, mert van egy régi, történelmi, és

---

¹ Nyári Gábor: *Menekültek az új hazában. A német és osztrák területeken élő magyar emigráció története (1945-1953)*. Szakdolgozat. Témavezető: Dr. Földesi Margit. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Történettudományi Intézet, Piliscsaba, 2012

² Farkas Ferenc: „Az Altöttingi Országgyűlés története.” Csihák György (Zürich): „Az Altöttingi Országgyűlés.” *Magyar haditechnika és magyar hadjáratok a kora középkorban. A második világháború történelmi következményei Magyarországon szempontjából (1939-1949). A Tizenhatodik Magyar Őstörténelmi Találkozó és Tizedik Magyar Történelmi Iskola Szentendre, 2001. előadásai és iratai*. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Budapest–Zürich, 2002. pp.: 286-289 és 265-285.

az a legjobb.³ Most pedig azt vettük észre, hogy mivel legutóbb a szocialista alkotmányt megsemmisítették, az arra való hivatkozás az alaptörvény létrehozásakor azt jelenti, hogy a történelmi alkotmányra hivatkoznak valójában, amelyet a preambulum mint tiszteletreméltót megemlít. Ha ez nyakatekert megoldás is, csak így jogszerű és közjogilag megalapozott az új alaptörvény és tekinthető első lépésnek a jogfolytonosságunk helyreállításához és a közjogi rendezéshez.

Az altöttingi események vizsgálata, kutatása tehát folytatódik, amiben a felvázolt terveken túl is be lehet kapcsolódni, és a jövőben a további együttes és egyéni munka eredményét remélhetően nyilvános tudományos tanácskozássra vihetjük.

Kápolnásnyék, 2013. február 6.

Dr. Darai Lajos

---

³ Csihák György (Zürich): „Sacra Regni Hungarici Corona – Magyarország Szent Koronája és a magyar közjogi rendezés kérdései ma.” *Magyar Történelem. Tízezer év – ezer oldalról.* Oktatási segédkönyv a Kodolányi János Főiskola és a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület közös, „A magyar történelem tanításának tartalmi és módszertani megújítása” c. akkreditált (Al. eng. sz.: T 300730-1676/1999 és ind. eng. sz.: T 302450-780/1999) történelemtanár-továbbképzéséhez. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Zürich–Budapest, 1999. pp.: 417-434. Elektronikus formában is olvasható: <http://mek.oszk.hu/05900/05939/05939.pdf>.